

Stanovisko Nejvyššího soudu SSR ze dne 29.01.1990, sp. zn. 10/90, ECLI:CZ:NS:1990:10.1990.1

Číslo: 37/1990

Právní věta: II. Vylučující důvod uvedený v článku VI odst. 1 písm. c) citovanéj amnestie sa vzťahuje len na aplikáciu agraciačného ustanovenia článku II uvedeného amnestiálneho rozhodnutia.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 29.01.1990

Spisová značka: 10/90

Číslo rozhodnutí: 37

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Stanovisko

Hesla: Amnestie, Recidiva zvlášť nebezpečná

Předpisy: 1/1990/1 Sb. čl. VI odst. 1 písm. c
čl. II

Druh:

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 37/II

II. Vylučující důvod uvedený v článku VI odst. 1 písm. c) citovanéj amnestie sa vzťahuje len na aplikáciu agraciačného ustanovenia článku II uvedeného amnestiálneho rozhodnutia.

(Stanovisko trestného kolégia Najvyššieho súdu SSR z 29. januára 1990, sp. zn. [10/90](#))

Odôvodnenie:

Generálny prokurátor SSR požiadal podľa § 35 odst. 1 písm. b) zákona č. 36/1964 Zb. v znení neskorších predpisov Najvyšší súd SSR o zaujatie stanoviska k správneému výkladu článkov V písm. a) a VI odst. 1 písm. c) rozhodnutia prezidenta republiky o amnestii z 1. januára 1990. Upozornil na to, že v praxi existuje nesprávny výklad článku V písm. a) citovaného amnestiálneho rozhodnutia, ktorý posudzuje možnosť použitia tohto aboličného ustanovenia u obzvlášť nebezpečných recidivistov podľa hornej hranice trestnej sadzby odňatia slobody ustanovenej v osobitnej časti Trestného zákona zvýšenej podľa zásad uvedených v § 42 odst. 1 Tr. zák. Vyslovil názor, že pre použitie uvedeného aboličného ustanovenia citovanej amnestie je rozhodujúca základná trestná sadzba odňatia slobody uvedená v osobitnej časti Trestného zákona.

V ďalšom poukázal na nejednotný postup orgánov prípravného konania a súdov pri výklade článku VI

odst. 1 písm. c) vo vzťahu k aboličnému článku V písm. a) citovaného amnestiálneho rozhodnutia, ktoré obmedzuje použitie amnestie u osôb odsúdených ako obzvlášť nebezpeční recidivisti. V návrhu zaujal stanovisko, že u tých osôb, ktoré boli v predchádzajúcom období právoplatne odsúdené ako obzvlášť nebezpeční recidivisti podľa § 41 Tr. zák., neprichádza vzhľadom na znenie článku VI odst. 1 písm. c) do úvahy aplikácia aboličného ustanovenia článku V písm. a) citovanej amnestie bez ohľadu na to, či obvinený vo veci, vo vzťahu ku ktorej sa rozhoduje o použití amnestie z 1. januára 1990, je alebo nie je stíhaný ako obzvlášť nebezpečný recidivista. Tento výklad sa však zdá byť príliš tvrdý v prípadoch, v ktorých je osoba, ktorá bola v minulosti odsúdená ako obzvlášť nebezpečný recidivista, v súčasnosti stíhaná za nedbanlivostný trestný čin so sadzbou odňatia slobody do 5 rokov a inak by prichádzala do úvahy aplikácia aboličného článku V písm. b) citovanej amnestie. V závere generálny prokurátor navrhoval urýchlene zaujať k uvedeným otázkam stanovisko.

I.

Článok V písm. a) cit. amnestie nariaďuje, aby sa nezačalo, a pokiaľ sa už začalo, aby sa zastavilo trestné stíhanie pre úmyselné trestné činy spáchané pred dňom rozhodnutia o amnestii, pokiaľ sa na ne ustanovuje trest odňatia slobody neprevyšujúci 3 roky.

Je správny názor, že pri aplikácii tohto aboličného ustanovenia amnestie treba vychádzať zo základnej trestnej sadzby odňatia slobody uvedenej v osobitnej časti Trestného zákona. Z nijakého ustanovenia cit. amnestie totiž nevyplýva, že by sa u obvinených, stíhaných v súvislosti s úmyselnou trestnou činnosťou ako obzvlášť nebezpeční recidivisti v zmysle § 41 písm. a), resp. b) Tr. zák., mala vziať do úvahy trestná sadzba odňatia slobody zvýšená podľa § 42 odst. 1 Tr. zák.

Ustanovenia § 42 odst. 1 Tr. zák. je možné použiť iba vtedy, keď sa v rozsudku obvinenému uznanému za obzvlášť nebezpečného recidivistu v zmysle § 41 Tr. zák. ukladá trest odňatia slobody a nie aj pri rozhodovaní o použití cit. článku amnestie z 1. 1. 1990, pre aplikáciu ktorého je rozhodujúca trestná sadzba odňatia slobody ustanovená za jednotlivé trestné činy v osobitnej časti Trestného zákona. Ustanovenie § 41 a tiež ustanovenie § 42 odst. 1 Tr. zák. o zvýšení hornej hranice trestnej sadzby odňatia slobody u obzvlášť nebezpečných recidivistov je pod spoločným nadpisom „Ukladanie trestu odňatia slobody obzvlášť nebezpečnému recidivistovi“. Z toho je nepochybné, že ustanovenie § 42 odst. 1 Tr. zák. sa použije iba pri ukladaní trestu odňatia slobody a nie aj v iných prípadoch.

II.

Podľa článku VI odst. 1 cit. amnestie sa ustanovenie článku II a V nevzťahuje

a/ na trestné činy zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 158 Tr. zák. a trestné činy a prečiny spáchané s nimi v súbehu,

b/ na pokusy trestných činov a dokonané trestné činy terorizmu podľa § 93 Tr. zák., všeobecného ohrozenia podľa § 179 odst. 3 Tr. zák., vraždy podľa § 219 Tr. zák., lúpeže podľa § 234 odst. 2, 3 Tr. zák., znásilnenia podľa § 241 odst. 2, 3 Tr. zák. a pohlavného zneužívania podľa § 242 odst. 3, 4 Tr. zák.,

c/ na osoby odsúdené ako obzvlášť nebezpeční recidivisti podľa § 41 Tr. zák.

Zo znenia tohto článku je zrejmé, že začiatok vety „Ustanovenie článkov II a V sa nevzťahuje“ je spoločný pre všetky eventuality, vyjadrené pod písm. a) až c) tohto ustanovenia: neznamená to však, že všetky tu uvedené vylučujúce okolnosti, resp. dôvody, majú vzťah k oboj citovaným článkom amnestie, teda, že ich danosť súčasne vylučuje použitie tak agraciačného ustanovenia článku II, ako aj aboličného ustanovenia článku V cit. amnestie.

V prípadoch uvedených pod písm. a) sa nepochybne vylučuje tak použitie agraciačného ustanovenia článku II, pokiaľ došlo pred dňom vyhlásenia amnestie k právoplatnému odsúdeniu obvineného, ako aj aboličného ustanovenia článku V odst. 1 písm. a) cit. amnestie, hoci trestná sadzba odňatia slobody uvedená napr. v § 158 odst. 1 Tr. zák. neprevyšuje tri roky.

Vzhľadom na trestnú sadzbu odňatia slobody pri trestných činoch uvedených pod písm. b) cit. článku, ktorá vo všetkých prípadoch prevyšuje tri roky, je zrejmé, že toto ustanovenie predovšetkým vylučuje použitie agraciačného ustanovenie článku II cit. amnestie.

Napokon so zreteľom na to, že sa pod písm. c) cit. článku hovorí o osobách odsúdených ako obzvlášť nebezpeční recidivisti, je zjavné, že tento vylučujúci dôvod sa vzťahuje iba na použitie agraciačného ustanovenia článku V cit. amnestie a nemá význam pre aplikáciu aboličného ustanovenia článku V cit. amnestie. Nasvedčuje tomu tiež to, že existenciu vylučujúcich okolností pre použitie cit. amnestie, vyjadrených v článku VI odst. 1 písm. a) až c) treba skúmať vždy len v tej trestnej veci, vo vzťahu ku ktorej sa o použití amnestie z 1. januára 1990 rozhoduje. Taktiež z celkového zmyslu tohto amnestiálneho rozhodnutia možno usudzovať, že pre aplikáciu agraciačných i aboličných ustanovení amnestie nemajú žiaden význam iné odsúdenia, než sú tie, o ktorých sa v súvislosti s použitím amnestie rozhoduje.

Z uvedeného vyplýva, že aplikácia článku V písm. a), resp. b) cit. amnestie prichádza do úvahy bez ohľadu na to, či obvinený v minulosti bol alebo nebol odsúdený, prípadne, či trestnému stíhaniu pre abolovateľný trestný čin predchádzalo odsúdenie ako obzvlášť nebezpečného recidivistu.